

Folketingets Ombudsmand
Gammel Torv 22
1457 København K.

Dato: **15 OKT. 2001**
Kontor: 1. kommunekontor
J. nr.: 1999/1074/507-1
Sagsbeh.: HBR
Fil-navn: kon/broagerFO
+ bilag

I brev af 20. juni 2000 afgav Indenrigsministeriet en udtalelse i anledning af en klage fra Jan Marcussen over Tilsynsrådet for Sønderjyllands Amts udtalelse vedrørende en sag om kommunaldirektør i Broager Kommune Erik Breums medlemskab af bestyrelsen for Broager Spare- og Laanekasse og af Broager Menighedsråd.

I brev af 15. september 2000 indbragte Jan Marcussen sagen for Folketingets Ombudsmand.

Jan Marcussen har i klagen til ombudsmanden anført, at Indenrigsministeriets udtalelse hviler på et forkert grundlag, idet Indenrigsministeriet ikke har taget højde for, at kommunaldirektør Erik Breum er formand for menighedsrådet, og at Erik Breum i en periode var valgt som næstformand for Broager Spare- og Laanekasse. Jan Marcussen har i den forbindelse oplyst, at Erik Breum ikke er blevet genvalgt som næstformand i sparekassens bestyrelse, og at Erik Breum derfor nu er menigt medlem af bestyrelsen.

Jan Marcussen har i klagen til ombudsmanden endvidere anført, at Indenrigsministeriets udtalelse ikke er tilstrækkeligt begrundet.

I brev af 26. februar 2001 anmodede Folketingets Ombudsmand i anledning af klagen Indenrigsministeriet om en udtalelse, idet ombudsmanden samtidig anmodede Indenrigsministeriet om forinden at indhente udtalelse fra Tilsynsrådet for Sønderjyllands Amt og Broager Kommune. Folketingets Ombudsmand anmodede i den forbindelse om, at Broager Kommune i udtalelsen kom ind på, hvordan den daglige administration af Broager Kommunes engagement med pengeinstitutter er tilrettelagt, og hvilke retningslinjer der er fastlagt herfor.

I brev af 8. marts 2001 anmodede Indenrigsministeriet Tilsynsrådet for Sønderjyllands Amt om en udtalelse, idet ministeriet anmodede tilsynsrådet om forinden at indhente en udtalelse fra Broager Kommune.

I brev af 30. april 2001 fremkom Broager Byråd på tilsynsrådets foranledning med en udtalelse. Af udtalelsen fremgår bl.a. følgende:

"I forbindelse med de mere principielle overvejelser i sagen, skal Byrådet tillade sig at henvise til Byrådets tidligere brev til Tilsynsrådet, dateret 25. febr. 1999. Omkring den daglige administration af kommunens engagement med pengeinstitutter skal vi supplerende oplyse:

I Broager by har vi 3 pengeinstitutter (Unibank, Sydbank og Broager Spare- og Laanekasse), som Broager Kommune alle benytter. Broager Spare- og Laanekasse er klart Broager Kommunes hovedpengeinstitut.

Broager Kommune fik af Kommunernes Revisionsafdeling for godt 9 år siden udarbejdet en analyse af Broager Kommunes pengestrøm. En af Revisionens konklusioner var, at forrentningen i Broager Spare- og Laanekasse var fordelagtig. [...]

Økonomiafdelingen bad herefter byens 3 pengeinstitutter om at byde på forrentningen af Broager Kommunes overskudslikviditet. Med baggrund i den mest fordelagtige rente valgte Økonomiudvalget Broager Spare- og Laanekasse. Lederen af økonomiafdelingen orienterer sig i øvrigt løbende om renteniveauet hos de 2 øvrige pengeinstitutter i Broager.

Det er økonomiafdelingen, der har den daglige administration af kommunens engagement med pengeinstitutter. De løbende rentejusteringer, der naturligvis altid sker i takt med ændringer i diskonto m.m., har hidtil alene været et forhold der aftales mellem lederen af økonomiafdelingen og sparekassens direktion.

Økonomiafdelingen udarbejder hver måned en økonomirapport på funktion 3. niveau samt en "egenbeholdningsoversigt". Rapporterne forelægges som hovedregel til orientering for økonomiudvalget hver måned.

Økonomiudvalget og kommunaldirektøren kan naturligvis altid få oplyst størrelsen af den rente Broager Kommune får, men det er aldrig et egentligt punkt på økonomiudvalgets dagsorden – ligesom kommunaldirektøren har oplyst, at renteaftaler til enkeltkunder, herunder Broager Kommune, siden 1991 har været endnu ikke har været et spørgsmål, der har været optaget på Sparekassens bestyrelses dagsorden.

Det forventes, at økonomiafdelingen igen vil indbyde byens 3 pengeinstitutter til at byde på forrentningen af Broager Kommunes overskudslikviditet, efter det nye byråd er tiltrådt i 2002.

Når det er sagt, så er det også væsentligt for Byrådet at understrege, at Broager Kommune naturligvis har stor interesse i at bevare et lokalt pengeinstitut, der er forankret i lokalsamfundet – ikke mindst pga. antallet af arbejdspladser, men i lige så høj grad pga. pengeinstituttets store engagement i lokalsamfundet."

Tilsynsrådet for Sønderjyllands Amt vedtog på et møde den 15. maj 2001 at henholde sig til Indenrigsministeriets udtalelse af 20. juni 2000 samt tilsynsrådets udtalelse af 22. juni 1999. Tilsynsrådet har i den forbindelse bemærket, at der ikke er fremkommet væsentlige nye oplysninger i sagen i forhold til de oplysninger, der forelå ved tilsynsrådets og Indenrigsministeriets behandling af sagen den 22. juni 1999 henholdsvis den 20. juni 2000. Tilsynsrådet har endvidere bemærket følgende:

"Tilsynsrådet er bekendt med, at kommunaldirektøren var næstformand for Spare- og Lånekassens bestyrelse i perioden marts 1997 til marts 2000, og at kommunaldirektøren, ifølge Jan Marcussen, er formand for menighedsrådet.

[...]

Oplysningerne om kommunaldirektørens status i henholdsvis bestyrelsen for Broager Spare- og Lånekasse og menighedsrådet giver således ikke anledning til en ændret vurdering af kommunaldirektørens habilitetsproblemer.

Tilsynsrådet har i den forbindelse noteret sig Broager Kommunes supplerende oplysninger om, at kommunens valg af hovedpengeinstitut er sket efter udbud blandt byens tre pengeinstitutter, at kommunaldirektøren ikke er involveret i den løbende administration af kommunens pengeinstitutrelationer, og at der månedligt forelægges en økonomirapport for økonomiudvalget.”

Indenrigsministeriet skal i den anledning udtale følgende:

Indenrigsministeriet lagde ved behandlingen af sagen til grund, at kommunaldirektør Erik Breum er medlem af bestyrelsen for Broager Spare- og Laanekasse henholdsvis Broager Menighedsråd. Det bemærkes hertil, at der ikke ved ministeriets behandling af sagen indgik oplysninger om, at kommunaldirektør Erik Breum i perioden fra marts 1997 til marts 2000 var valgt som næstformand i Broager Spare- og Laanekasse, og at Erik Breum er formand for Broager Menighedsråd.

Oplysningerne om, at kommunaldirektør Erik Breum er formand for Broager Menighedsråd, giver efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke anledning til en ændret vurdering af spørgsmålet om foreneligheden af de to hverv. For så vidt angår dette spørgsmål kan Indenrigsministeriet således henholde sig til ministeriets udtalelse af 20. juni 2000 og tilsynsrådets udtalelse af 22. juni 1999.

For så vidt angår foreneligheden af hvervet som kommunaldirektør med hvervet som medlem af bestyrelsen for Broager Spare- og Laanekasse udtalte Indenrigsministeriet ved brev af 20. juni 2000, at dette spørgsmål afhænger af, om medlemsskabet af Broager Spare- og Laanekasse må antages at afskære kommunaldirektør Erik Breum fra at udøve sine funktioner og beslutningskompetence som kommunaldirektør med hensyn til den løbende kontrol med opfyldelse af indgåede aftaler m.v. med sparekassen.

Indenrigsministeriet udtalte endvidere, at denne vurdering kunne give anledning til tvivl, men at Indenrigsministeriet ikke fandt, at betænkelighederne ved foreningen af disse to hverv var så væsentlige, at hvervene kunne anses for uforenelige. Indenrigsministeriet lagde herved vægt på, at Erik Breum som kommunaldirektør ikke har samme beføjelser og position som en borgmester, og at risikoen for, at der fra kommunens side ikke udøves de fornødne tilsyns- og kontrolopgaver i relation til spørgsmål, der knytter sig til sparekassen, er mindre, end når bestyrelshvervet varetages af en borgmester.

Indenrigsministeriet lagde endvidere vægt på de – på daværende tidspunkt – for ministeriet foreliggende oplysninger om, at Erik Breum var menigt medlem og ikke formand for sparekassens bestyrelse. Indenrigsministeriet fandt således ikke grundlag for at antage, at Erik Breum som menigt medlem af Broager Spare- og Laanekasse har en sådan interesse i sparekassens forhold, at det må antages at hindre udøvelsen af kommunens sædvanlige kontrolfunktioner med hensyn til sparekassens ydelser til kommunen.

Det forhold, at kommunaldirektør Erik Breum i perioden fra marts 1997 til marts 2000 var næstformand i bestyrelsen for Broager Spare- og Laanekasse, giver efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke grundlag for at antage, at Erik Breum i denne periode havde en sådan interesse i sparekassens forhold,

at det måtte antages at hindre udøvelsen af kommunens sædvanlige kontrolfunktioner med hensyn til sparekassens ydelser til kommunen.

Det forhold, at Erik Breum i en periode var valgt som næstformand for sparekassens bestyrelse, kan således efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke i sig selv give anledning til en ændret vurdering af spørgsmålet om hvervets forenelighed med hvervet som kommunaldirektør.

Det er endvidere Indenrigsministeriets opfattelse, at det af Broager Kommune oplyste om tilrettelæggelsen af den daglige administration af kommunens engagement med pengeinstitutter understøtter ministeriets vurdering af foreneligheden af de to hverv.

Indenrigsministeriet kan således også for så vidt angår dette spørgsmål henholde sig til udtalelsen af 20. juni 2000.

Kopi af sagens akter vedlægges.

Der henvises til j.nr. 2000-2844-409.

Med venlig hilsen

Christian Schønau